

STRUCTURAL AND COMPOSITIONAL ELEMENTS IN “UN BLESTEM CU DOMICILIU STABIL” (“A CURSE WITH PERMANENT RESIDENCE”) WRITTEN BY RODICA OJOG-BRASOVEANU

Dorina Nela Trifu, PhD Student, University of Bucharest

Abstract: My study is going to be called “Structural and compositional elements in “Un blestem cu domiciliu stabil” (“A Curse with Permanent Residence”) written by Rodica Ojog-Brasoveanu”. The main goal of this research is to underline new aspects concerning the structure and the composition of the writer’s detective prose.

The research will focus on the fable and the narrative discourse. Then I will provide information on the two stylistic layers of the discourse: the narrator’s level and the level of the narration. Another subchapter will speak about the typology of the narration, with specific examples from the respective literary work. Obviously, one cannot neglect the particularities of the composition, those original combinations specific to Rodica Ojog-Brasoveanu, according to the “narrative situation”: the narrative person, the functions of the narrator, the perspective from which the narration is told, compositional principles, the temporal perspective, the narrative order and the modalities of the narration.

On another hand, the structure of the literary text will set the internal artistic logic, determining the structuring of the theme and of the recurrent motifs at the level of the events, thus generating a matrix, a narrative pattern. The composition of the artistic discourse will underline the internal way of organizing the work by presenting both the formula and the compositional principles, and the main way of exposing.

The study “Structural and compositional elements in “Un blestem cu domiciliu stabil” (“A Curse with Permanent Residence”) written by Rodica Ojog-Brasoveanu” intends to present the author’s structural and compositional particularities, with specific examples from the material researched on.

Keywords: crime, classified ads, structure, composition, detective prose.

Literatura postmodernă are ca trăsături esențiale fragmentarismul, indeterminarea, decanonizarea, lipsa de profunzime, nereprezentabilul, ironia, hibridizarea, carnavalizarea, participarea, construcționismul și imanența. Toate aceste concepte privitoare la o literatură postmodernă au fost dezbătute de Mircea Cărtărescu în lucrarea *”Postmodernismul românesc”*. Unele din aceste trăsături, ca indeterminare, performanța/participarea, ironia sunt constante ale romanelor Rodicăi Ojog-Brasoveanu, scriitoare neobservată în generația sa.

Intrigi și crime pe de o parte, umor și suspans de cealaltă parte, imaginea societății apare cu o lume a hoților și una a detectivilor, dar și a individului cu psihologismul său. Pare un fapt paradoxal la prima vedere ca elementele menționate să se regăsească reunite într-un roman. Totuși, tocmai în aceasta constă farmecul Rodicăi Ojog-Brasoveanu, în a transpune cazul cel mai grav în literatură într-o notă admirabilă, ironică și comică. După cum scriitoarea mărturisea în interviuri, argoul e folosit în orice situație de personajele sale.

O doamnă ilustrează de data aceasta romanul românesc polițist nu prin puține titluri. Scriitoare postmodernă, Rodica Ojog-Brasoveanu ne reține atenția printr-un discurs al ironiei. Crimele din romanele sale se petrec majoritatea în spațiul unei mitologii contemporane, capitala cu aerul de vechime, cu bulevardele rău-famate sau nu, totul spus într-un limbaj simplu și cotidian. Romanul polițist a fost pasiunea dumneaei, după cum mărturisea în interviuri: *”Pasiunea mea sunt romanele polițiste. A, și seriarele realizate după romane*

polițiste. Pe postul 1 îl urmăresc pe Hercule Poirot, celebrul detectiv belgian protagonist în cele peste 30 de romane și 50 de povestiri ale scriitoarei Agatha Christie, pe postul 2 nu pot rata serialul care o are protagonistă pe J.B. Fletcher, o celebră scriitoare de romane polițiste.”¹ În alt interviu, autoarea mărturisește că pasiunea pentru policier s-a declanșat de când era o copilă: ”- Când v-ați apropiat de policier? – Pe la zece ani, când fratele meu, Dan, m-a tentat cu «Omul sinistru» al lui Edgar Wallace. Mi-a plăcut atât de mult încât i-am devorat toate romanele, trecând apoi, firește, la ceilalți clasici ai genului”.²

Romanul ”Un blestem cu domiciliul stabil” a apărut destul de târziu, în 1998, și se înscrie în categoria romanului polițist dominat de enigme, fiind o proză de ficțiune. Narațiunea este heterodiegetică, cu perspectivă narativă omniscientă. Un eveniment exterior, fatalist – găsirea unei comori- dă naștere narațiunii cu câteva elemente de epic analitic. În privița tipologiei, această operă își regăsește unele coordonate în ceea ce Nicolae Manolescu numea ”roman doric” în celebra sa lucrare ”Arca lui Noe”, fiind un roman polițist, realist, obiectiv, balzacian, cu personaje-tipuri; dar depășește genul prin toate caracteristicile postmoderne. Considerăm că Rodica Ojog-Brașoveanu depășește romanul doric prin misterul creat datorită interogațiilor sau detaliilor din titlul capitolelor : ”Cine”, ”Unde? De ce?”, ”Circumstanțe”, ”Coincidențe? Premeditate?, Destin?”, ”O mână malefică”, ”Furtul?”, ”Cine?”, care devin primele fire călăuzitoare prin țesătura narativă, permițând ca lectorul să fie atent la firul evenimentelor.

Tema aduce în discuție motivul balzacian al moștenirii, comoara blestemată și iubirea banilor. Titlul definește metaforic averea, prilej de nenorocire și moarte subită. Principiul discontinuității evenimentelor îl regăsim și aici. Incipitul modern se remarcă prin indicii paradigmatici ai personajelor. Cronotopul interesează mai puțin la început. Romanul debutează cu dosarele existențiale ale personajelor, ce au aspectul unor fișe biografice, cu memorii din trecutul acestora, notarea principiilor de viață, cu imprecise filiații între ele. Primul portretizat este persoana centrală, Dumitru Mișu, pensionar, fost profesor de științe naturale, văduv, cu o existență tristă. În contrast cu portretizarea făcută de naratorul omniscient, căruia „privindu-l, îți spuneai că nu i se poate întâmpla nimic interesant în viață”³, temându-se că nu-și va putea drămuia banii și viața, va trăi un ”fabulos eveniment”⁴. Va primi o scrisoare recomandată de la B.A. Jefferson, notar în orașul Montgomery, din statul Alabama, fiind desemnat unic moștenitor și legatar universal al lui Mr. Nick Baladan. Banul va constitui motivul situațiilor triste ce vor urma, rădăcina tuturor relelor.

Personajele poartă măști, tot o particularitate postmodernă, se feresc să-și dezvăluie identitatea, ca în cazul celibatarii Olimpia Fabian, care solicită medicului ”certificat de virginitate ratată din rațiuni majore în urma unei intervenții medicale”⁵ pentru a camufla o nefericită întâmplare din tinerețe. Deși pensionară, personajul simulează vioiciunea și prospețimea, iar snobismul o determină să învețe limbi străine. E o lume heterogenă, din clase diferite. Dan Mișu, nepotul profesorului, era conferențiar. Sașa Diaconu, un ratat inginer, rămâne șomer. Crinu Preda, orfan, fire optimisă, reușește să se întrețină, fără a-i face

¹ <http://hyperliteratura.ro/rodica-ojog-brasoveanu/>, în articolul ”Umor, suspans, crime, intrigi, în romanele « Agathe Christie de România », Scriitoarea Rodica Ojog-Brașoveanu, de Patricia Lidia, 13.08.2013

² <http://treicairumosi.blogspot.ro/2013/02/interviu-cu-rodica-ojog-brasoveanu.html>

³ Ojog-Brașoveanu, R., ”Un blestem cu domiciliul stabil”, Editura Nemira, 2013, pag. 5

⁴ Idem, p. 9

⁵ Idem, p.12

probleme unchiului său, Tudor Ciucaș. Cornelia Ciurea, ingineră, pensionară, la cincizeci și opt de ani atrage privirile prin aspectul fizic diform. Marieta Bogdan, profesoară de limba română ducea o viață searbădă. Sanda Ioniță era *"Parașuta Bucureștiului postrevoluționar"*⁶. La o re-lectură a textului, după ce cunoaștem vinovatul din final, constatăm că porecla "PUTERE" a lui NEA GICĂ PUTERE, de fapt Gheorghe Nițu, e în contrast cu temperamentul slab în fișa caracteriologică din incipit. În ultimul capitol, când se descoperă cine este criminalul, porecla i se justifică prin dorința de putere, de răzbunare, dar pentru ce, dacă nu doar din patima bogăției. Unul dintre personaje, Dan Mihuț, îi adresează sub formă de reproș sau ironie cuvintele: *"Ți-ai împlinit visul, Nea Gică! Acum ai, în sfârșit, o putere."*⁷. Alt personaj, Alina Rădulescu, suferea, ca și ceilalți, de singurătate și de mizerie.

În capitolul doi, narațiunea nu avansează, ci se răspunde doar la întrebarea ce poartă titlul capitolului. Unde? De ce? Casa blestemată, construită în 1890 în Cotroceni, e martora morții nefericite, a unei fete de paisprezece ani, ucise cu vitriol de soția amantului, un comerciant bogat din Craiova. Apoi soția junelui aristocrat, al doilea proprietar, va muri de tuberculoză în casa fatală. Toată mahalaua se teme de casa din strada Dr. Caracaș, de când primii stăpâni, menționați în cartea funciară, muriseră tragic: jupânița Sultana – de lingoare sufletească, iar boierul Dobrotă și fiica lui, despre care se bănuia că aveau relații intime, au fost găsiți într-o baltă de sânge. Casa pustie multă vreme, apoi incendiată de nu se știe cine, va fi achiziționată de doctorul Mavrodin, un nume în medicină. Și acesta are un final tragic, ucis cu un glonte de legionari. Nu la mult timp după ce în 1980 a fost renovată de ICRAL, agenție pentru repartizarea forțelor de muncă, în 1993, casa va fi cumpărată de profesorul Dumitru Mihuț, întors după șase luni cu o moștenire din SUA. Toate aceste încercări nereușite de a popula acest spațiu sunt numeroase piste cu rol anticipativ care pregătesc terenul pentru o ultimă încercare și cea mai dureroasă. Din acest moment, evenimentele relatate se învârt toate în jurul casei blestemate. Alegerea lui Dumitru Mihuț e greșită, pentru că personajul hotărăște să se pună în slujba oamenilor, nu în a lui Dumnezeu, prin înființarea unei societăți pentru oamenii singuri.

Scriitoarea adoptă tehnica revenirii în trecut pentru a descrie casa unde urmează să se deruleze evenimente surprinzătoare. Acțiunea este întârziată de aceste detalii, care au rolul de a spori atenția cititorului. La un moment dat, cititorul curios nu mai are răbdare. Așadar, soția doctorului, Maria Mavrodin achiziționează obiecte de preț, bijuterii, coliere, pe care le ascunde împreună cu banii într-o lădiță de marmeladă, în pereții mansardei.

Locul de întâlnire al personajelor este în casa blestemată pe care Dumitru Mihut dorește să o transforme într-o casă unde oamenii să-și aline singurătatea, o societate cu personalitate juridică numită SOLO. Aceștia răspund pozitiv anunțului de angajare din ziar. Aici, bătrânul Mihuț se simte atras de Olimpia Fabian. Dan Mihuț și Crinu o admiră pe Sanda Ionuț. Sașa Diaconu o apreciază pe Alina Rădulescu. Societatea nu pare a-și atinge țelul, căci pare mai mult o casă matrimonială.

Oaspeții părăsesc pentru scurtă vreme casa. Crinu și Sanda merg în barul non-stop Donald. Acolo reîntâlnesc alt cuplu, Dan cu Alina. Aceasta din urmă se simte foarte rău într-un asemenea local, nu-și poate răspunde ce caută acolo. Ideea este exprimată prin intermediul

⁶ Idem, p. 35

⁷ Idem, p.263

analizei psihologice și a stilului indirect-liber: *”Alina scociora mecanic prin cupă. Trăia un coșmar. Gândurile i se învălmășeau, ea însăși plutea într-o ceață cleioasă. Tot ce se petrecea era străin și absurd. Ce căuta ea aici?... Cine sunt oamenii ăștia?”*⁸. În aceleași coordonate spațiale, Sanda Ionuț trăiește sentimente contradictorii, de la mânie la automulțumire: *”Inima îi bătea de parcă un baros ar fi vrut să-i spargă pieptul, întreaga făptură îi fremăta, nările îi vibrau; un obișnuit al hipodromurilor ar fi asemănat-o cu o iapă nărăvașă, abia ținută în frâu. Sanda Ionuț încerca o stare de spirit complexă, pe care ea însăși nu ar fi putut-o defini. Furie clocotitoare, gelozie aprigă, ciudă, dar și un sentiment de satisfacție.”*⁹. Pe lângă omnisciență, se remarcă și un grad de ironie al naratorului prin comparația personajului cu o iapă nărăvașă, pentru a accentua dezlănțuirea ei nepotrivită, dar și prin hiperbolă: *”Inima îi bătea de parcă un baros ar fi vrut să-i spargă pieptul, întreaga făptură îi fremăta, nările îi vibrau”*¹⁰.

E bine știut că romanul polițist se învâрте în jurul unei crime. Mai multe din romanele Rodicăi Ojog-Brașoveanu debutează cu o crimă. De data aceasta, crima sau crimele în lanț se lasă mult așteptate, ceea ce creează o tensiune epică. *”Le crime fascine et la littérature a de tout temps accordé une place de choix aux criminels, mais aussi à ceux qui le pourchassent.”*¹¹

Funcția degradantă a banului, a moștenirii reiese evident din crimele comise în *casa cu molii*, unde parcă ar predomina staffiile, căci e greu de crezut, ca oameni adunați în acest topos, ce se vrea benefic, să fie uciși din cauza comorii. Aventura începe în momentul primei crimei, pentru a degenera într-un lanț criminal. Atmosfera este generată de o enigmă: comoara, mobilul a două crime, dispare tot în noaptea în care a fost găsită și toți cei ce populează acest spațiu sunt posibili vinovați de furt. Conflictul și suspiciunile se nasc din furtul comorii cu nestemate și a banilor. Misterul crește gradat apoi, pe măsura comiterii fiecărei crime. Ca în *”Zece negri mititei”* de Agatha Christie, fiecare se teme într-o măsură egală de posibila moarte în viitorul apropiat. Sigură că este exclusă din acest joc tragic al crimei se declară a fi Marietta Bogdan. Personajul anunță ferm că e *”convinsă că se va întâmpla ceva”*¹², că va fi o *”noapte interesantă”*¹³, făcându-se involuntar suspectă la evenimentele tragice ce vor urma. Misterul e sporit prin suita de interogații retorice în stil indirect-liber, pe care naratorul le pune pe seama Mariettei. Pare un lucru senzațional ce se înscrie în fantastic momentul când proprietarul găsește averea tăinuită atâtea decenii constând în aur, monede, bijuterii. Ca să exemplificăm: *”Vorba originalei Marietta Bogdan, ce mână nevăzută, ce forță, sau minte, sau spirit neștiut și cu ce intenție obscură îi adunase aici acum?”*¹⁴. Atmosfera devine tensionată, personajele se urăsc și au dorința răzbunării. Enigma plutește în aer, devenind stereotipie la Rodica Ojog-Brașoveanu, creatoarea romanelor polițiste cu enigme la noi. *”Le genre du roman policier regroupe en réalité différents sous-genres, tels que le roman à énigmes, le roman noir ou le thriller qui ont chacun leurs*

⁸ Idem, p.161

⁹ Idem, p.160

¹⁰ Ibidem

¹¹ Louviot, M. *”Le roman policier – Fiche de synthèse”*, Édition Didier, 2012, p.1

¹² Ojog-Brașoveanu, R., op.cit., p.173

¹³ Idem, p.174

¹⁴ Idem, p.173

spécificités et leurs adeptes."¹⁵. Misterul crește în tensiune prin detaliile oferite. În primul rând, ciudat e că toți fac noaptea albă în așteptarea a ceva. Apoi, nimeni nu se găsește în acea seară în odaia unde s-ar fi convenit. Marietta nu întârzie să decreteze că în ambele WC-uri pare a sta ascuns cineva. Crima pare premeditată, ticluită mult timp de cineva în taină, din moment ce Marietta constată sibilinic: "*Timpul nu-i pierdut. Uneori, subconștientul prefigurează evenimentul.*"¹⁶. Ea știe că va urma niște morți în serie și e sigură că personal nu va intra în acest joc al morții. Deruta intervine mai ales după moartea sa. Prima victimă este Alina, ființa amărâtă, care, culmea, părea că nu deranjează pe nimeni. Romanul respectă acele etape ale romanului polițist definit de critica franceză, ce presupune mai întâi o victimă. "*Van Dine, auteur de romans policiers, a édicté un certain nombre de règles que doit respecter tout bon roman d'énigmes. Bien évidemment, de nombreux auteurs se sont eforçés de ne pas tenir compte de ces règles. Parmi, celles-ci citons: la nécessité minimale d'un cadavre et le fait que le coupable ne peut être ni un policier ou détective, ni un domestique, ni un personnage épisodique apparaissant dans le dernières phrases. De plus, il doit être unique.*"¹⁷. Apoi, noaptea sporește teama și misterul prin bezna feroce care cuprinde întreg cartierul, nu numai casa blestemată, din cauza lipsei iluminatului electric. Dar oare de ce toate aceste efluvii misterioase în acest spațiu satanic? Poate fi întrebarea pe care și-o pune lectorul în același timp cu personajele. În fond, cine îl lovise din întuneric pe Dan în curte? Era cazul să se teamă de moarte? Cine să fie cel care creează tensiunea maximă ameninându-i pe toți cu un revolver? Ancheta o face mai întâi personajele, care încearcă să reducă enigma, ca în orice tip de polițist, dar mai ales în romanul polițist cu enigme la care subscrie și scriitoarea prin romanul de față. "*Le roman à énigme, qu'on appelle parfois le roman d'enquête est en quelque sorte l'archetype du genre policier. Un crime est commis et le lecteur suit le développement de l'enquête en meme temps que l'enquêteur. Le plaisir de la lecture vient du sentiment du pouvoir deviner l'identité du coupable avant ou en meme temps que l'enquêteur. Les exemples canoniques du genre sont sans doute les romans d'Agatha Christie ou de Sir Arthur Conan Doyle. Georges Simenon illustre également cette catégorie même s'il accorde une place plus importante à la psychologie.*"¹⁸

Ultimul capitol, simetric cu incipitul prin titlu, oferă dezlegarea tuturor enigmelor, răspunzând la întrebarea retorică din titlul "*Cine?*". Personajelor nu le vine sa creadă că un om insignifiant este cel ce a sustras comoara și criminal în același timp. Sașa își dă seama că porecla i se potrivea vinovatului dornic de putere: NEA GICĂ PUTERE, care știa de existența comorii de treizeci și nouă de ani. Vina tragică a lui Gheorghe Nițu, pe numele său adevărat, este teoria sa că banul îi asigură putere, apoi că a ucis, nu din plăcere, ci pentru a nu fi descoperit ca vinovat. Nea Gică Putere reușește să bage groaza în toți, vrând sa-i imobilizeze. Mai ciudat e că prima crimă, moartea Alinei, nu-i pătează conștiința. Personajul se dezvăluie treptat ca un monstru prin ușurința cu care vorbește despre crimele sale. Acesta ne uimește prin capacitatea disimulatorie. E un monstru în haine de om onest și de condiție umilă. În final intervin răsturnări de situație. Al treilea personaj mort va fi tocmai cel care îi amenința pe toți

¹⁵ Myriam Louviot, op.cit., p.2

¹⁶ Ojog-Brașoveanu, R., op.cit., p.236

¹⁷ Lits, M., "*Énigme criminelle. Concours international d'écriture pour les adolescents*", antologie, Didier-Hatier, Bruxelles, 1991, p.4

¹⁸ Louviot, M., op.cit., p.2

cei pe care îi imobilizase. Surpriza din final e că profesorul Dumitru Mihuț își înscenase propriul infarct, reușește să pună mâna pe revolver și când toți ceilalți se pregăteau să-și ia adio de la această lume, el îi salvează, omorându-l cu revolverul pe monstrul amenințător, Nea Gică Putere. În final, toată lumea fericită apreciază viața de care profită din plin. Finalul este unul deschis, deoarece se presupune că va urma ancheta poliției, dar și prin faptul că Dan și Crinu sunt adversari, fiind posibile alte crime sau răsturnări de situații. Personajele își confundă identitățile, nu se regăsesc își pun întrebări asupra sensului existenței: *”Când eram adevărați? Înainte? Acum? Suntem doar niște pațachine, iar Păpușarul... Ce vrea Marele Păpușar?”*¹⁹. Nu poate fi vorba în final de o închidere a sensurilor, ci mai degrabă de o multiplicare a lor, fără o rezolvare completă a cazului, cu posibili viitori criminali, datorită tensiunilor nerezolvate total. Așadar, enigma e deasupra evenimentelor și în final.

În privința limbajului, metafora are rezonanțe comic-tragice. Sașa Diaconu, Bărbat de treizeci și șase de ani, este *”campion al neșansei, colecționar de ghinioane”*²⁰. Monologul Corneliei Ciurea dezvăluie teama de spațiul casei unde trebuia să ocupe funcția de contabilă: *”Totul e ciudat aici.”*²¹. Comicul de situație e detectabil când ni se dezvăluie că Marietta Bogdan a citit cinci mii de cărți, dar n-a făcut nicio chiftea în viața ei. Alt exemplu e că din magazia SOLO se fură foarte mult și lucruri ieftine, atitudine ce intră în contrast cu pretențiile personajelor. E o situație de un comic savuros în roman, când toată casa e în picioare în puterea nopții pentru a găsi comoara furată. Percheziția o fac toți, mutându-se rapid dintr-o cameră în alta, sporind neîncrederea reciprocă. Despre Alina se menționează ironic: *”Dormea profund, nu ar fi trezit-o nici farul de la Constanța.”*²². Femeile Sanda și Sorina se înscriu în categoria *”curvuștinelor”*²³, ilustrând proverbul *”Cine se aseamănă se adună, ce să mai discutăm!”*²⁴. Nararea se face prin relatare la persoana a treia, impunând o alternare a discursului naratorului cu dialogul personajelor.

Concluzia ce se impune este că structura și compoziția romanului depășește viziunea modernității. I se poate reproșa romanului fragmentarismul, trăsătură postmodernă, trecerea bruscă de la un plan narativ la altul, de la un personaj la altul. Chiar dacă scopul romanului polițist este sporirea misterului pe parcursul operei, pentru a ne bucura de o dezlegare absolută și autentică a acestuia în final, totuși imprecizia face lectura dificilă prin labirintul tuturor posibilităților. Detaliile sunt la un moment dat supărătoare, putând transforma nerăbdarea, curiozitatea în tensiune și nervozitate. Logica scriitoarei urmărește un fir conductor prin țesătura de evenimente și opera e mult mai bine înțeleasă în urma re-lecturii. Totuși ironia și participarea receptorului la evenimente și implicit, la imaginarea unui scenariu, trăsături ale textului postmodern, sunt constante ale scriitoarei, ca și structura postmodernă, cu fire narrative ce presupun reveniri în trecut, apelul la memoria involuntară, principiul discontinuității, fac tot farmecul romanelor sale.

Bibliografie:

Ojog-Brașoveanu, R., *Un blestem cu domiciliul stabil*, Editura Universitară, 2007

¹⁹ Ojog-Brașoveanu, R., op.cit., p.285

²⁰ Idem, p.16

²¹ Idem, p.66

²² Idem, p.191

²³ Idem, p.170

²⁴ Ibidem

- Cărtărescu, M., *"Postmodernismul românesc"*, Editura Humanitas, 1999
- Louviot, M., *"Le roman policier – Fiche de synthèse"*, Édition Didier, 2012
- Lits, M., *"Énigme criminelle. Concours international d'écriture pour les adolescents"*, antologie, Didier-Hatier, Bruxelles, 1991
- Manolescu, N., *"Arca lui Noe"*, Editura Gramar, 2013
- Mușat, C., *Perspective asupra romanului românesc postmodern și alte ficțiuni teoretice*, Paralela 45, Pitești, 1998
- Petrescu, L., *"Poetica postmodernismului"*, Editura Paralela 45, 1998

Sitografie:

<http://hyperliteratura.ro/rodica-ojog-brasoveanu/>

<http://treicaifrumosi.blogspot.ro/2013/02/interviu-cu-rodica-ojog-brasoveanu.html>